

Poznań, 9 września. Uroczystości morskie w Cher-
Brescie i Portsmouth dotąd podają wątek dziennikar-
stwu angielskiemu i angielskiemu do rozpisywania się o zbra-
nianiu dwójga najpotężniejszych narodów Zachodu. Moni-
torem, że sojusz z Anglią był życzeniem także po-
gogo rządu francuskiego, jednakże dopiero obecnemu
mu się przymierze to w życie wprowadzić. Owocem
niezgodności ze strony Anglii wysp jõeskich i calenie Tur-
ma znaczyć: osłabienie Rosyi, gdyż w tym tylko celu
nie Turcy pożądanym być może dla mocarstw Zach-
Cesarstwo dnia 6 bm. opuścili wraz z synem Fontai-
udając się do Biaritz, dokąd ich poprzedził oddział
ów. Dziś mają odwiedzić królową Izabellę w San-Se-
począł od tak dawna upragniony przyjazd
hiszpańskiej w odwiedzinach do cesarstwa. Zamie-
Lugduac, których opis podajemy poniżej, nie miały
ieru politycznego.

Anglii polityka spoczywa; królowa powracając z Nie-
wiedzieć miała w dniu wczorajszym gasnącego króla
ia w Ostendzie, poczem jak zwykle w jesieni do gór
ich się uda. O grasującym w Anglii księgosuszu znaj-
telnik bliższe pod właściwą rubryką szczegóły.
Stanach Zjednoczonych sprawa murzynów wy-
ych, jako też reorganizacja Stanów Południowych głów-
ją uwagę rządu. Prezydenta Johnsona często do-
prośby o utaskawienie Dawisa. Z Meksyku donoszą
porażce Juarystów. Mimo to miał odmówić prezydent
jęcia pisma kondolencyjnego cesarza Maksymiliana
du morderstwa Lincolna, nie uznając monarchy tego,
to rzeczpospolitą i jej naczelnika Juareza. W Ame-
pudniowej trwa zacięta wojna. Cesarz brazylijski
dwoma swymi zięciami znajduje się w obozie nad Rio

Austryi zbliża się nareszcie chwila zwołania sejmów
ych. Sejmowi węgierskiemu władza zostawi do woli po-
nie się z chorwackim i siedmiogrodzkiem. Węgry głównie
będą władzy parlamentarnej i odpowiedzialnego mini-
węgierskiego. Finansowe położenie ciągle jeszcze jak
sze. P. Larisch udał się podobno z prośbą o pomoc do
ów węgierskich, ale ci do dania nie skorzy, w tym ra-
reszta, niema się czemu dziwić. Narodni listy zape-
nie, że w tych dniach namiestnictwo w Pradze otrzymało
ządzenie ministerjalne tyczące się zmiany ustawy wy-
w Czechach.

Galicji obok grożącego niedostatku z powodu nie-
ju ogólnego, gorszące rozdwojenie Rusinów z Polakami
yjąca ząd szermierka pomiędzy Słowem a dzienni-
wowskiem, głównie zajmują uwagę publiczną. Sprawa
tych profesorów Dietla i Koczyńskiego niemniej wzbu-
teres powszechny. Znacni ci mężowie doznawają codzien-
anych oznak współczucia i szacunku ziomków.

We Włoszech, równie jak w Hiszpanii nadchodzący
ry głównie zaprzatają uwagę publiczną. Król Wiktor
uel udał się dnia wczorajszego z Florencji do obozu
ama. W Hiszpanii szeregi liczne stronnictwa de-
tycznego, które postanowiła wstrzymać się całkiem od
ów, coraz bardziej się przersedzają. Już najznakomit-
rgana prasowe stronnictwa tego przemówiły za wzięciem
lu w wyborach, teraz zaś święto p. Madoz ogłosił list,
nym stara się udowodnić, że walkę w życiu politycznym
we uważał za konieczność, a więc i w walce wyborczej nie
stanie na ustroju. Starania królowej Krystyny aby strą-
nienego jej marszałka O'Donnella spełzy na niczem
d królowej Izabelli z Espartera, przywódcą progresistów
przyszedł do skutku. — Jak utrzymują, zanosi się na trwał
zmocnienie odnowionych co dopiero stósunków przyja-

cielskich pomiędzy dworami włoskim a madryckim. Książę
Amadeusz włoski onegdaj obiadował u królowej, która tegoż
samego dnia przyjmowała posła włoskiego margrabiego Taglia-
carne. Wnoszą ząd, że drugi syn króla Wiktora Emanuela
stara się o rękę najstarszej córki królowej hiszpańskiej. Tym-
czasem przyrzekł cesarz Napoleon trzymać do cząrtu drugiego
syna królowej portugalskiej, jak wiadomo, córki króla wło-
skiego a siostry księżnej Klotyldy.

Korespondent rzymski Oza u donosi, iż Ojciec św. od-
będzie na dniu 25 bm. konsyster, na którym przemówi o ukła-
dach z dworem włoskim. W sprawie prekonizacji arcybiskupa
gnieźnińskiego i poznańskiego pisze tenże korespondent, że
z sześciu kandydatów podanych przez kapituły żadnego dotąd
stanowczo nie obrano, a papież skłania się najbardziej ku księ-
dzu Mieczysławowi Ledochowskiemu, „którego, jak słyszałem,
ma dopiero kapituła przedstawić.“ O wyborze tego
rodzaju z góry nakazany, wypowiedzieliśmy już kilka dni
temu nasze zdanie.

Z Zaboru rosyjskiego przynoszą nam najświeższe
wiadomości doniesienia o dwóch znawu egzekucjach.

I tak nie dosyć było ustnej i dziennikarskiej propagandy
dla przekonania ludności rosyjskiej, że to Polacy winą pożarów.
Dowiadujemy się z Rosyjskiego Inwalida, że w Niższym
Nowogrodzie porozlepiano urzędowe ogłoszenia, iż wspo-
mniony w artykule Wileńskiego Wiestnika i Inwa-
lida o pożarach na Litwie, Władysław Bielikowicz,
b. uczeń gimnazjum święciańskiego, zesłany przez Murawjewa
do miasta Kniaginina za udział w powstaniu, jako przeko-
nany przez komisją sądu wojennego o podpalenie w dniu 18
maja r. b. wsi Nowostariuskaja Słoboda pod Kniagininem
będzie karany śmiercią przez rozstrzelanie dnia 26 sierpnia
w miejscu popełnienia przestępstwa.

Z daleka i w braku wszelkiej informacji trudno o fakcie
samym stanowczo nam sądzić. Jedynie dla zachowania zupełnej
bezsronności powiadamy, iż nie wiemy, czy nieszczęśliwy
wygnaniec, dając się unieść popędowi rozpacz i zemsty do-
puścił się rzeczywiste haniebne czynu, czyli raczej, co
prawdopodobniejsza dla znającego sądy rosyjskie, padł ofiarą
ucezuwaną przez górujące obecnie w Rosyi stronnictwo po-
trzeby poparcia jakimkolwiek faktem mitanych na Polaków
potwarzy. Niebawem zapewne wraz z wiadomością o speł-
nieniu wyroku dojdą do nas tryumfalne okrzyki Moskows-
kija Wiedomości i protokół śledztwa zredagowany w rów-
nie legendarny sposób, jak znane sprawozdanie „O pożarach
w północno zachodnim kraju“ wydrukowane z rozkazu Kauf-
mana w Wileńskim Wiestniku i Inwalidzie, o których
w nr. 198 naszego pisma szerzej się rozpisaliśmy. — O drugiej
egzekucji bliższą wiadomość znajdzie czytelnik pod rubryką
Warszawy.

Poznań, 9 września. Powtarzamy tu dla tych czy-
telników, których nie doszedł dodatek dołączony do numeru
niedzielnego Dziennika korespondencją otrzymaną z po-
ważnego źródła z Gniezna, dotyczącą jednej z najważniejszych
kwestyi miejscowych rzeczonoego miasta.

— **Gniezno, 6 września.** Przed rokiem zanieśli obywa-
tele rodu polskiego naszego miasta do król. rejencji
w Bydgoszczy protest licznymi opatrzone podpisami przeciw
uchwale dozoru szkolnego, który tu podajemy z doniesie-
niem w końcu o skutkach, jakie ów protest za sobą pociągnął.
Oto treść protestu:

„Zagroźni utratą łatwości, jaką nam szkoła Św. Jańska
co do kształcenia dzieci naszych nastęca, i to w takim, jak
obecne urządzeniu, udajemy się podpisać do król. rejencji
z następującym przedstawieniem:

w skromnej piechocie nie dostrzegłem cywilizowanych, tylko
samyh cywilizatorów i cywilizatorki. Przed kilku laty, spo-
tykało się jeszcze nie jednę stereotypowo spacerującą figurę,
pana Wład. Bentkowskiego na przykład, dwa ptaszki sympa-
tetyczne, wiecznie nierozdzielne, szanownego proboszcza Ki-
nasowicza i kanonika Kilińskiego, z których pierwszy pocią-
gnął niebawem za sobą drugiego na spacer do lepszej krainy;
— spotykało się także kilku mrukliwych profesorów, pędzących
przed sobą stadko miłych pensjonaryszów; — ale teraz to
i tego nawet nie spotkasz; jedni w kozie, drudzy na Abrahama
lonie, a reszta pekuje się w domu. Wszakże nie tak źle jesz-
cze, żeby w Poznaniu nie miało być już wcale owych utworów,
których w pojezuickim kolegium tak strasznie teraz nie lubią,
jest ich jeszcze, dzięki Bogu nie mało; ale wszystkiemu winna
płec pigłka. Tak, Pafnusi, les femmes, oh les fem-
mes!... jak mówi panna Marynia. Toć wiesz, że nasze pa-
nie, panny i panienki mają nóżki i nóżeta snąc na to tylko,
żeby im p. Smukowski robił trzewiki, bo prócz tego użytku,
nie wiem na co im się przydadzą. Niemki i Żydówki idą
ćwierć mili, pół mili, — skoro tylko trochę słońca, pogody i cie-
pła, wysypują się rojami na wszystkie przechadzki, chodzą
i chodzą, oddychają powietrzem, wprawiają w ruch ciało i na
dobro im to wyjdzie. Dla naszych Jójmości i Jójmościanek
to już wielkim dziełem pielgrzymka do ś. Marcina, a cóż do-
piero do Tumu, lub do Bożego Ciała, któżby się też tak dale-
ko poruszał! Prawda, że te straszliwie długie suknie, po
których wszędzie od razu, tak w Archangielsku jako
i w Neapolu, poznasz Polki, (wynalezione skutkiem zmywy fa-
brykantów i krawców zagranicznych, a obliczone na panie,

Już na dniu 14/10. r. b. orzekł p. naczelny prezes, że
szkoła Św. Jańska stawia na przeszkodzie nowo u nas założo-
nej szkole wyższej, ponieważ, jak się dowiedział, uczniów do
quarty gimnazjalnej przysposabia.

„Lubo w tém orzeczeniu niejeden z nas myśl zredukowa-
nia szkoły Św. Jańskiej na 3 klasy elementarne upatrywał,
milczeliśmy przecież, bo nam się zdawało rzeczą niepodobną,
aby p. naczelny prezes dobro setek familii na korzyść jednego
instytutu mógł poświęcić; zwłaszcza, że 3 klasy elementarne
w obecnych stosunkach dla ucznia, który się rzemiosłu po-
święcić myśli, nie wystarczają.

„Na oświadczenie nawet radzcy rejencyjnego p. Nepilego,
że na przyszłość w szkole Św. Jańskiej język francuski i łaciń-
ski ma być zniesionym, co się dla nas zniesieniu 2 klas naj-
zupełniej równa, milczeliśmy, spodziewając się, że założeniem
2 klas dla młodzieży polskiej przy nowo tu utworzonym insty-
tucie naukowym, potrzebom naszym zadość się stanie.

„Dopiero teraz dowiedziawszy się, że na posiedzeniu
dozoru szkolnego z dn. 5 t. m. przyjęto propozycją król.
rejencji, aby z klasy II. szkoły Św. Jańskiej całkowicie wy-
rugować język łaciński i francuski, a w klasie I. do nic nie
znaczących przedmiotów je zredukować, milczenie z naszej
strony byłoby grzechem.

„Szkoła Św. Jańska przysposabia uczniów w wszystkich
przedmiotach do quarty gimnazjalnej; dowodzą tego składane
popisy do wielu gimnazyów, oraz przyjęcie wszystkich uczniów
bez wyjątku, którzy się tylko zgłosili, do IV. klasy w nowym
zakładzie u nas utworzonym.

„Każden z nas za opłatą podatku szkolnego, który z opłatą
po gimnazyach ustanowioną nie może iść w porównanie,
a który w razie nawet oddania chłopca do innego instytutu,
do szkoły Św. Jańskiej opłacać trzeba, ma łatwą sposobność
dać dziecku wykształcenie, które, jeżeli chłopiec rzemiosłu się
poświęca, po części wystarcza; jeżeli zaś do wyższego nauko-
wego przechodzi zakładu, o tyle naukę mu ułatwia, o ile
w szkole Św. Jańskiej nauczyciel Polak niemieckiego uczył
go języka, będąc mu razem nauczycielem i tłumaczem, kiedy
w nowo utworzonej szkole tutejszej, ani nauczyciel znacznej
części uczniów polskiego rodu, ani uczniowie nauczyciela
Niemca nie rozumieją.

„Pod takimi okolicznościami uczeń polski traci czas li na
niedokładnym nauczaniu się języka niemieckiego, nie postępu-
jąc w innych przedmiotach, uprzykrza sobie naukę i wreszcie
opuszcza zakład z mniejszą korzyścią dla siebie, az daleko
większym kosztem dla rodziców, aniżeli ze szkoły Św. Jańskiej.

„Przy sposobie uczenia, jaki dotąd zachowują w szkole
Św. Jańskiej, ucznia zdolności się rozwijają, a postępując
w innych przedmiotach, nauczy się języka niemieckiego tak,
że w klasie IV. gimnazjalnej z wykładu korzystać może, i daje
już poniekąd rękojmiał rodzicom, że wydatki na niego nie będą
to żono napróżno.

„Szkoła zatem Św. Jańska jest bez wielkich kosztów pro-
bierczym kamieniem dla naszych dzieci, czy są uzdolnione do
wyższych nauk, lub nie. Ponieważ więc szkoła Św. Jańska
dzieci nasze z mniejszym daleko kosztem, a z większą
pewnością i łatwością do quarty gimnazjalnej przysposabia;
ponieważ wielu z nas po usunięciu języka łacińskiego i fran-
cuskiego z 2 klas najwyższych szkoły Św. Jańskiej zmuszonych
oddac swe dzieci do tutejszego progimnazjum i podatek
szkolny i opłatę szkolną w progimnazjum opłacaćby musiało;
ponieważ już i tak dość znaczne ofiary na utworzenie nowego
instytutu złożyliśmy, a nawet dotąd 12½ procentu od rzezi
i mlewa na jego utrzymanie składamy; ponieważ wreszcie
dozór szkolny, składający się tylko z osób zamożnych, nie
mających dzieci w szkole naszej, nie widział nigdy, z jakimi
przy uczeniu się języka niemieckiego mają trudnościami do

które nie chodzą tylko jeżdżą), każde swobodne poruszenie
czynią niepodobną, garnąc za sobą funtami kurzawę i błoto.
Nikt na tém więc nie cierpi jak owe same meczennice, ska-
zane na wleczenie kilkunastu łokci jedwabiu lub wełny po ka-
mieniach i piasku, a mimo to żadna z nich, za nic w świecie
niechciałaby sobie tak dalece ubliżyć, żeby miała, choćby na
cał krótszą mieć sukienkę niż panna Stanisława lub pani Ka-
rolina, mianowicie, jeżeli ze wsi pochodzi, lub w najdrobniej-
szej mierze o wieś się ociera. Siedzim sobie zatem po domach
z galanterji dla żonek, siostrzyczek, córeczek i nudzimy się
przykładnie, szczególnie w niedzielę i święta między naszymi
czterema ścianami, wśród zaduszonego miejskiego powietrza,
zamiast cobyśmy i paniom i sobie reštaurować mogli le phy-
sique i odświeżyć le moral, jak mówi panna Marynia,
wybiegłszy za bramę. Widzę już, Pafnusi, iż litościwie
wzdrygasz ramionami, a z tobą większa część czytelników
Dziennika; ale les petites causes font les grands ef-
fets, jak mówi panna Marynia; — spojrzij tylko na świat
i na historją; ludy, które siedzą i leżą, ustąpić muszą miejsca
ludom, które chodzą; na całym wschodzie ni kobiety ni mę-
zczyźni nie chodzą, to też widzisz, co się z niemi dzieje, odkąd
spacerujące plemiona Anglosasów i Franków dostały się do
ich krain; — chodzenie wyuika z energii fizycznej i moralnej;
krzepi ją i pomnaża — upoczywy kwietyzm pociąga za sobą
zniedołożenie ciała i duszy. Dixi et salvavi animam
meam.

A teraz, kochany Pafnusi, przechodząc do wiadomości
literackich, muszę ci się przyznać, że pod tym względem je-
stem trochę podobny do jednego z JWiemożnych postów, który

De omnibus rebus et quibusdam aliis.

List IX.

Drogi Pafnusi!

Mieliśmy tutaj kilka dni prześliznych, przedczesnej pol-
jesieni; bo to jesień w Polsce najpiękniejsza pora, polską
nie i jej zefirki śmiało darować można. Znając mnie jako
ję w wysokim stopniu chodzącą, możesz się zaraz domyślić,
nie omieszkałem korzystać z daru Bożego, i bogaciłem mego
pca, włócząc się po wszystkich przechadzkach poznańskich;
nieważ niemam lepszej połowy mego jestestwa, jak tu
zwykły mówić, którąbym stękając holował za sobą po br-
i piaskach, ani też skrzeczającej progenitury, z którąbym
rganiał w ojcowskim ferworze, by nie szła w lewo i w prawo,
niszczyła cudzej własności i nie łamała sobie karku, przeto
samotnych moich wycieczkach, nie mając nic lepszego do
nienia, puszczam się nie raz na rekolekcyje i medytacye,
ychby mi nawet Panie od ś. Wincentego pozazdrościć mo-
Otóż w zeszłej niedzielę, wędrując sobie do Dębiny, robi-
rozmaite spostrzeżenia, w rzeczy samej nie bardzo pocię-
Mimo słońca, umiarkowanej temperatury i śmiejącej
na okół przyrody, nie spotkałem na całej przestrzeni, ani
niej prawie duszy polskiej. Nie mówię już o powozach, bo
żęci wiadomo, że prócz kilku doktorów i pana Cegiels-
kiego, ile pamiętam, nikt z naszej nacyi nie ma u nas wła-
go pojazdu, już nas z konnicy zdegradowano; — ale nawet

Kubarskiego i b. przeora tegoż klasztoru Stanisława... Następnie sporządzono dwa akta: jeden opieczetowanej skrzynki, przyczem był obecny także kolywański pułku piechoty, figiel-adjutant Wł... opieczetował też skrzynkę w przeszłym roku i dla... oszono był do obejrzenia jej i odjęcia pieczęci; drugi... pieniu do działania w przedmiocie sporządzenia spisu... wania kosztowności znajdujących się w tej skrzynce;... sporządzono cztery spisy kosztowności znalezi... nosgórskim częstochowskim klasztorze. Takie akta... posiadzone własnoręcznie podpisanymi jak członków... tak i obecnych osób duchownych i taksatorów, teraz... przedstawione do komisji rządowej przez naczelnika... atkowski. Z tych dokumentów okazuje się: że... położonych w 1824 r. przez delegowanych urzędników... rządowej wyznań i oświecenia publicznego, na... już nie było, a znajdowały się dwie inne pieczęcie,... jedna położona była w 1850 r. przez b. cywilnego... tora warszawskiego tajnego radcę Łaszczynskiego, —... 1864 r. przez figiel adjutanta pułkownika Wł... z urzędu zwiedzał klasztor częstochowski; — że... zastana została przez komisją nieuszkodzoną, a obie... pieczęcie nienaruszonymi; zawarte w niej rzeczy... się po większej części z przedmiotów przeznaczonych... zienia koszulki do obrazu Bogarodzicy. Co się tyczy... rzeczy taksowanych, takowa wynosi: a) znajdujące... opieczetowanej skrzynce oszacowano na 19,169 rsr. 34... w skarbcu kościelnym na 76,036 rsr. 54 kop.; c) ... Najświętszej Bogarodzicy i znajdującym się przy niej... ku na 70,160 rsr. 45 kop.; d) w kościele, innych ka... zakrystyi na 3,227 rsr. 26 kop.; razem na 168,593... kop. Do tego oszacowania nie wchodzi przedmioty... cyny i mosiądzu, jako to: lichtarze, lampy, kościelne... i t. p.; weszły zaś właściwie tylko kosztowności, ... perły, brylanty i inne kosztowne kamienie, a także... W. srebrne przedmioty, nie licząc wartości roboty. Po... niu poruczonego jej polecenia, komisja, stósownie do... onego rozkazu J.W. hrabiego Namiestnika, wszystkie... wlowo spisane kosztowne przedmioty, w obecności zapro... duchownych asystentów: księdza Piotra Kubarskiego... awa Kapiczyńskiego, oddała w właściwym porządku... za pokwitowaniem, przeorowi klasztoru, księdzu... adrowi Ziembie.

Warszawa, 7 września. Święto galowe dzisiejsze minęło... wykłego programu. Onegdajsza zabawa w ogrodzie... zgrupowała do 50,000 osób, tak, że obliczają dochód... 000 złp., które, jak wiadomo, obrócone będą na wspar... orzelców Piotrkowa, Siedlcu, itd.

Warsz. powtarza z Głosu następujący wyrok: sekretarz gubernialny Władysław Winiarski, lat... ku, pełniący obowiązki inkwizenta sądowego powiatu... zowski, oddany będąc pod sąd wojenny za należe... bandy powstańców, którzy podnieśli oręż przeciwko... i, konfirmacją dowodzącego wojskami okręgu wojen... jowskiego z d. 12 lipca, przy pozbawieniu rang i wszel... aw stanu, skazany został na zesłanie do robót ciężkich... rdzach Syberyi na lat ośm. Winiarski jest rodem z po... atyczowskiego gubernii podolskiej.

FRANCYA.

Paryż, 6 września. Nominacja hr. Walewskiego mar... ciała prawodawczego, o której wiadomo tu już odda... sprawiła wielkiego wrażenia na publiczności pary... Tylko dzienniki urzędowe mówią o niej, wieszają no... onowanemu zaszczytu, jaki go spotkał. Lecz jeżeli sam... niewątpliwie oczekiwany; tedy nie sądzono wcale, ... mógł mieć miejsce przed zgromadzeniem ciała prawo... go. Zapytują tu siebie niektórzy formalisci, jak można... wac marszałkiem ciała prawodawczego tego kto nie zo... zowane prawo jego członkiem bo wybór nie był potwier... em. frasują się również o to, w czyje ręce nowy marszałek... przysięgę jako członek izby. Są to wszystko kwe... gomy, gdyż wybór hr. Walewskiego, jak wszystkim wia... wcale zakwestyonowanym być nie może, ale takie lekce... te formy nie zdaje się wcale dowodzić istnienia zamiaru... mych reform, jakie cesarzowi w niektórych kołach przy... Zresztą te pogłoski, peryodycznie zjawiające się

w roku, tyle już razy zawiodły, że u nikogo nie pozyskują... wiary, stanowisko prasy urzędowej w obec najskromniejszych... reform, jakie zawiera znany Projekt decentralizacji aż... nadto dostatecznie wskazuje, że rząd cesarski nie bardzo... w chwili obecnej zdaje się myśleć o „uwięzieniu dziecka.“

W każdym razie, jak zapewniamy, hr. Walewski nie zajmie... pomieszkania w hotelu marszałka ciała prawodawczego aż... dopiero za powrotem ze Szwajcaryi, dokąd wraz ze swą mał... żonką wkrótce ma się udać. Ztamtąd udadzą się do Florencyi, ... gdzie odwiedzą krewnych w Toskańskiem.

P. Merault pierwszy sekretarz ambasady będzie naczeln... nikiem biura nowego marszałka.

Sprawa decentralizacji jest ciągle żywym tematem sporu, ... co najlepszym jest dowodem jej żywotności i wielkiego znacze... nia. Już od dawna publicyści miasta Nancy poruszali rozma... ite kwestye dotyczące wolności obywatelskiej, ale prace ich... bujące więcej w sferach teorii nie tyle obudzały zajęcie. Obecny Projekt stanął od razu na gruncie praktycznym. Głównymi jego twórcami są pp. Fonblaut, dawny członek Zgromadzenia prawodawczego, de Metz Noblat, współpracownik pisma Correspondant i Cournault, adwokat, demok... rata. Ten ostatni był także podprefektem w r. 1848 i po... został wierny swym ówczesnym przekonaniom, wskazują go... teraz jako kandydata lewicy do ciała prawodawczego na pier... wszy wakans, jaki się dla departamentu Meurthe otworzy.

Ci to ludzie, utworzywszy znany Projekt, dla pozyska... nia mu od razu większej ilości zwolenników zwrócili się do róż... nych dawnych znakomitości, które jużemy poprzednio przed... stawili czytelnikom jako główne filary nowego projektu. Da... wni przedstawiciele lewicy przyjęli go z niedowierzaniem, le... psze zyskał od razu uznanie u młodszej generacji demokracji... tutejszej, jak pan Hérol, pierwszy upatrzony kandydat demok... ratyczny do ciała prawodawczego od miasta Paryża, p. Ju... liusz Ferry i t. p. Nareszcie i starsi, rozpatrzywszy się lepiej... w Projekcie, poparli go siłą nabytego wpływu. Tak n. p. ... między innymi Juliusz Favre w swoim liście przystąpienia do... projektu, tłumaczy się, że to czyni tak nie rychło, nie wyjaśnia... wszakże wcale przyczyny tej opieszałości. Dalej, jak już... wiemy, frakcyja Siècle'a, Opinion Nationale i kilku in... nych dzienników demokratycznych przyjęła cały projekt jako... podstęp i zdradę w celu wrócenia do czasów feudalnych. Pi... sma urzędowe również się dlań pokazały nieprzychylnymi.

Zwracaliśmy już dawniej uwagę na to rozdwojenie w de... mokracji tutejszej. Rozdwojenie to tém większej nabiera wagi... im kwestya, o którą chodzi, jest bardziej żywotna. Przepo... wiednie Courrier du Dimanche, że nowa nadchodzi chwila... kiedy dawne stronnictwa rozpaść się muszą, by dać miejsce... nowym, zdaje się coraz bardziej potwierdzać. Rzeczywiście... téż nazwy „autoritaires“ i „liberales“ dla oznaczenia obu prze... ciwnych pod względem zapatrywania się na decentralizacyę... części dawnego stronnictwa demokratycznego coraz się bar... dziej ucierają.

Niedawnymi czasy wspomnieliśmy o obronie Projektu... decentralizacji przez p. Prevost Paradol; obecnie najznakomit... szym w tym rodzaju jest artykuł p. Eug. Pelletan w Le Temps. ... Między innymi powiada on, że jak ziemia jest ojczyzną ciała, ... której każdy bez różnicy bronić powinien, tak wolność jest oj... czyzną ducha, bo w niej tylko oddychać tenże potrafi, więc... i dla obrony wszyscy bez różnicy odcieni skupić by się po... winni.

Sprawa decentralizacji tak jest żywotną, że budzi nawet... zajęcie wieśniaków tak zwykle na sprawy polityki zewnętrznej... i wewnętrznej obojętnych. Cytuję wyrazy przez jednego z nich... powiedziane: „Fatygują mnie, żebym wybierał deputowanych... do Ciała prawodawczego, którego tylko mam wybrać, a nie... pozwalają mi wybrać mera, który wszystkie moje interesa ma... w swoich rękach i którego wybrać mogę, nie wychodząc... z domu.“

Pomimo tak żywych rozpraw w dziennikarstwie kwestya... decentralizacji prawie poruszana nie była na posiedzeniach... rad jeneralnych. Rząd, nie chcąc agitacji w tym duchu, po... lecił prefektom, by kwestyi tej na obrady nie dopuszczali. ... Owóż gdziekolwiek wystąpiła jak w Chartres, Bourges itp. ... wszędzie ją potrafiono usunąć. Jeszcze tu podać mamy jeden... szczegół posiedzeń rad jeneralnych. Już w ostatniej chwili... doszły ich okólniki ministeryalne wzywające do współdziałania... i poparcia w niektórych sprawach przez budżet nieprzewidzia-

nych. Wiele z pomiędzy tych rad znalazłszy się ni ztąd ni... z owąd w obec kwestyi całego państwa dotyczących nie odpo... wiedziały wezwaniu, choć sprawa sama na zupełne zasługi... wała uznanie. Taki los spotkał w niektórych departamentach... okólnik p. Duruy wzywający o zawołanie funduszów dla... urządzenia popisów kantonalnych dla uczniów szkół elemen... tarynych, toż co do funduszów dla poparcia szkół dla dorosłych... i założenia szkoły normalnej nauczycieli w Cluny. Podobnego... przyjęcia doznało wezwanie p. Fleury o funduszu na zachęte... hodowli koni rasy półfrancuskiej. Zbyt późne zjawienie się... tych okólników tém bardziej było rażące, że rząd niejednokro... tnie zalecał prefektom, by na czas dosyć znaczny przed zwola... niem rad przygotowywali swoje raporty, ażeby takowe z doj... rzałą rozważą mogły być poznane.

Monitor podaje ciągle jeszcze nominacje merów i ad... junktów. W nominacjach tych widać pewne przerwy, które... potwierdzają, iż pomiędzy ministrami nie ma zupełnej zgody... co do zmian proponowanych w osobistym składzie niektórych... prefektur. Nieporozumienia pod tym względem tak mają być... znaczne, iż oczekiwać można pewnych zmian w samem łonie... ministerstwa. Dzienniki Le Temps i La Gazette de... France, które pozwoliły sobie twierdzić, że rząd, biorąc nie... których merów nie z łona rad municypalnych, zламаł uroczy... ste obietnice dane ciału prawodawczemu i niejednokrotnie po... wtórzone, dostały communiqué. Rząd zapewnia, że wy... rażał chęci a nie czynił obietnic, że liczba merów nie z pomię... dzy członków rad mianowanych bardzo mała, że zresztą zro... bił w tym razie tylko użytek z przysługującego mu najwyra... źniej prawa.

Rady municypalne nie wszędzie zostały zwolane, taki np. ... wypadek zachoził w Tuluzie z powodu braku mera i adjunkta, ... powstaje ztąd kwestya, czy w chwili nadchodzących obrad... zwyczajnych jakie podług prawa czterokroć do roku, w po... czątku lutego, maja, sierpnia i listopada, przypadają, rada... może zgromadzić się na posiedzenia bez zawezwania z góry? ... Różnie tę kwestyą rozwiązują, ale prawo nie sprzeciwia się... temu. W danym zaś razie kwestya o tyle jest drażliwsza, że... na 36 członków rady 32 jest z opozycji.

Wczoraj odbyła się w Fontainebleau pod prezydencyą ce... sarza jeszcze jedna rada ministrów. Dzisiaj oboje cesarstwo... udać się mieli do Biarritz, dokąd już wyprawiono stu gwar... dzistów i służbę. Zapewniają, że widzenie się cesarza z kró... lową hiszpańską nie będzie miało żadnej cechy politycznej, dla... tego też pomimo obecności O'Donnella minister spraw zagra... nicznych nie będzie towarzyszył cesarzowi.

Dnia 2 bm. zmarł w Rzymie Józef Bonaparte, wnuk Lu... cyana, syn księcia Canino.

Dzisiejszy Monitor obwieszcza, że p. Béhic, minister... rolnictwa, handlu i robót publicznych, zastępować będzie pod... czas nieobecności marszałka Randon, ministra wojny.

Hr. Goltz udać się ma na jakiś czas do Biarritz, w przejeź... dzie do Paryża sekretarz jego został lekko ranny w przypa... dku z pociągiem kolei żelaznej około Angoulême. P. Blome... bawi obecnie w Bordeaux. Abd-el-Kader zabawi czas jakiś... w Marsylii, aż do przybycia Lesseps'a, poczem dopiero odje... dzie na Wschód.

Dzisiejszy numer dziennika Liberté zawiera korespon... dencyą z Warszawy, w której twierdzą, że propaganda w celu... pozyskania a przynajmniej zapewnienia zwolenników prawosła... wia, bardzo tam jest czynna.

Journal des Débats zawiera krótką notę objaśnia... jącą cel podróży księcia Władysława Czartoryskiego do Sie... niawy, a zarazem zapewnia, iż książę w końcu b. m. oczeki... wany jest w Paryżu, gdzie stale zamieszkiwać nieprze... stanie.

Lugdun, 3 września. O przedwczorajszych rozruchach... w mieście tutejszem piszą: Brat słynnej p. Rachel, Rafael... Feliks, jest dzierżawcą dwóch teatrów tutejszych, Théâtre... de Lyon i des Celestins. Kiedy cesarz, wracając z Algieryi, ... zatrzymał się w Lugdunie, p. Feliks podał prośbę, ażeby mu do... zwolono tytuł pierwszego z rzeczonych teatrów zamienić na: ... théâtre impérial de Lyon. Z nazwą cesarskiego tea... trum we Francyi łączy się także zapomózka pieniężna, czyli... więc o tę głównie chodziło panu Feliks, czy też bardziej o ty... tuł, lub też czy obie pobudki wpłynęły prośbę jego, nie... wiadomo. Dość, iż minister dworu cesarskiego, mar-

wronieckiej, ostatniego niemal szczytka dawnych... poznańskich, którą bez najmniejszej istotnej konieczno... komunikacji nieprzeszkadzała, zwalono i z ziemią zró... chyba tylko dla tego, że była dla nas pamiętką i miała... polskie.

Kategoria naszych literackich nadziei, kochany Pafnusi, ... już dawniej potraciłem, jest obecnie dość bogata. Otóż... będących już to w stanie embryonu, już to w stanie... marki, potrzebującej tylko czernidła i prasy, aby wesoło... nat wylecieć, wspomnę ci jeszcze o Słowniku medy... polskim, nad którym, jak mi jeden z naszych mło... dzarzy powiadał, zaczął gorliwie pracować nasz szano... r. Matecki. Ma on podobno już dawno zebrany ze sta... znych zielników i dzieł specjalnych znaczny zapas te... nych czysto-polskich wyrazów, chodzi więc o to jeszcze... uporządkować i uzupełnić, stósownie do ogromnych po... tów, które w ostatnim czasie zrobiła sztuka lekarska, wy... nomenklaturę medyczną polską na obecne stanowisko... Jest to, jak twierdzą medycy, przedsięwzięcie nie ła... przekonany jestem, że dr. Matecki, (którego zresztą... szczęścia znać osobiście, bo od dawna holduję homeo... sądząc z tego, co o nim z różnych stron słyszałem i co już... ednio napisał, potrafi się z niego wywiązać tak, iż rze... od da przysługę medycznemu piśmiennictwu u nas, ... jeszcze mocno choruje na niedostatek wyrazów techni... lub bezzasadną częstokroć dowolność w ich tworzeniu. ... leśni, trzewi i wnętrzości do najprzedniejszych kwia... pezyi, mój Pafnusi, skok wprawdzie śmiały, ale ja to... już lubię tak vagantium ritu chodzić, sans re-

spect pour les convenances, jak mi to panna Marynia... wyrzuciła; dla tego, żegnając medycynę, chwytam za Dan... tego i powiem ci, o czem z pewnością i ty nie wiesz i mało... kto jeszcze słyszał, że całą Boską komedyą gotowusienką... do druku ma... zgadnij kto?... już ci nikt inny jak ten, który... musi zapewne po nocach nie sypiać, a we dnie nie jadać przy... najmniej sześciu piórkami na raz pisać, — J. I. Kraszewski. ... Tłumaczyć Dante'go zdaje się, jak tam jakiś łacinnik powie... dział, periculosae opus aeternae, ale Kraszewski nie należy... do ludzi dających się odstraszyć pracą lub trudnością. Dante... jest jednym z pierwszorzędných geniuszów świata, których... u nas najmniej znają, a nawet, niebardzo bym się z prawdą... minął mówiąc: których nie znają wcale, dla tego zasłu... żyłby na wdzięczność narodu ten, kto by dla nas Dante'go... wynalazł, zwłaszcza, że język włoski teraz w Polsce trochę rza... dzięj napotkasz, niż za czasów królowej Bony. Co się więc... tyczy przyjemności, pożytku i ważności, nie ma ni wątplenia... ni wachania, ale la question d'argent, jak mówi panna... Marynia, jest nieco uciążliwa, bo to przedsięwzięcie znaczne... nakładu; wszakże pewni jesteśmy, że oryginal wartości Dan... tego, a tłumacz wartości Kraszewskiego nie mogą iniepowinni... nie znaleźć nakładcy. Czém Pafnusi, jest Dante dla epos... chrześcijańskiego, tém jest Szekspir dla nowożytnego dra... matu. Mamy już nie jedną tragedyę Szekspira spolszczoną;... różni sił swoich z różnym szczęściem doświadczałi, ale niezad... długo mieć będziemy wszystkie jego dramata w tłoma... czeniu nowém, które niewątpliwie wyrówna pod każdym wzglę... dem najdoskonalszym tłumaczeniom francuskim i niemieckim. ... Wykończył je pan Stanisław Koźmian, a znając go osc-

bście, kochany Pafnusi, przyznasz, że twierdzenie moje słu... szne i że w lepsze ręce Szekspir u nas wpaść nie mógł. Pan... Stanisław zna język angielski, jak mało kto w Polsce, talent... zaś jego poetyczny dościgał nieraz Krasiańskiego; można być... zatem pewnym, że to tłumaczenie Szekspira będzie dla litera... tury naszej monumentum aere perennans.

Zdziwisz się może Pafnusi, jeśli ci wspomnę tutaj o książce... angielskiej, na którą mnie, przez znaną ci z psychologii assoc... yacyą idei, naprowadziła wzmianka o Szekspirze. Świat... zagraniczny, wedle mego zdania, o tyle tylko nas obchodzić powi... nien, o ile bądź dla dobra ogółu, bądź dla oświecenia się, i udo... skonalenia indywidualnego z niego korzyści wyciągnąć możemy;... łączy się z nim solidarnie, sercem lub głową, poczytuje za... krzywdę dla własnego narodu, a przechodzić całkiem do jego... obozu, a vec armes et bagages, jak mówi panna Marynia, ... (do czego nieszczęściem aż nadto, rzuciwszy okiem na szeregi na... sze, znajdujem skłonności,) uważam po prostu za dezercyę... i zdradę względem sprawy ojczystej, zważywszy na nieszczę... śliwe jej położenie, wskutek którego ubytek nie znacznych... nawet jednostek pociąga częstokroć znaczną dla ogółu szkodę. ... Natomiast, powinnością jest każdego z nas, ktokolwiek bądź... przez znajomość języków, lub przez pobyt za granicą, nadybie... u obcych coś dobrego, zkądby dla swoich mógł płynąć pożytek, ... natychmiast wskazywać i zwracać uwagę, lub, jeśli może wpro... wadzić i zastósować. Otóż poczytył mi jeden z profesorów na... szych dzieło Samuela Smiles, napisane po angielsku... pod tytułem Self-Help. (Dopomóż sam sobie), a przetłoma... czone wybornie na język francuski przez Talandiera, którego... rozpowszechnienie w stósownem tłumaczeniu, przerobieniu lub

szalek Vaillant, zawiadomił go, iż pozwala mu się nazywać teatr lugduński cesarskim, nie obiecując wszelako żadnych zaliczek pieniężnych. Następnie p. Feliks, już jako dyrektor teatru cesarskiego w Lugdunie, w górnobrzeźniaczej odezwie z 25 sierpnia oznajmił współobywatelom, iż odtąd debatów odbywać w teatrze swoim nie dozwoli. Trzeba wiedzieć, iż we Francji we wszystkich teatrach niecesarskich, z wyjątkiem Paryża, widzom służy prawo, po potrójnym wystąpieniu aktora, głosować czyli go zaangażować wypada lub nie. Prawo takowe w teatrze lugduńskim skoro tenże stał się cesarskim, ustało. Nie podobało się to widać Lugduńczykom. Użyli przeto następnego tygodnia na przygotowanie się do pouczenia p. Feliksa, co oni sądzą o zamianie tytułu. Prócz tego inny jeszcze żal do niego mieli; p. Feliks bowiem zaskarżył niewinny dzienniczek humorystyczny Journal de guignol, i spowodował ukaranie tegoż. Krok ten uważano za zupełny brak taktu w dyrektorze teatru, którego przecież tak wiele zawdzięcza prasie. Nakoniec Lugduńczykom zachciało się, dać prefektowi małą nauczkę za to, że ich pozbawiał prawa gwizdania.

Przeto 1 września teatr już o 7 godzinie był przepelniony, a niespokojność tłumu wróżyła, że nadzwyczajny miał nastąpić wypadek. Owoż skoro dyrektor orkiestry podniósł łaskę na znak zaczęcia uwertury, ze wszystkich stron sali głośno rozległo się sykanie tak, że muzyki żadną miarą nie było można dosłyszeć. Następnie, gdy podniesiono zasłonę, publiczność z oklaskiem przyjęła aktorów, aby okazać, że nie oni są przedmiotem niechęci, poczem znowu taki hałas nastąpił, że zasłonę trzeba było spuścić. Zaczęto śpiewać piosenki, jak „Malbour s'en va-t-en guerre“, i inne podobne, przerywane raz po raz okrzykiem: „precz z Rafaelem!“ Tłum wyparty przez policję z gmachu teatralnego, częścią udał się przed dom p. Feliksa, gdzie go uczył kocią muzyką, inna część pozostała na placu przed teatrem, gwarząc i oczekując dalszego przebiegu sprawy. Wtedy kapitan konno przejeżdżający w tym miejscu, okrzyki tłumu wziął za ubliżenie swojej osobie i oddziałowi wojska, w pobliżu stojącemu, rozkazał atak przypuścić na tłum. To się też stało i przytém raniono kilku ludzi, a nawet chłopca jednego zakłuto. Inna część tłumu udała się do teatru des Celestins, gdzie równa odbyła się wrzawa. Wojsko po całym mieście patrolujące przywróciło spokojność i przytłumiono rozruch, któremu żywioł polityczny całkiem był obcy.

ANGLIA.

London, 5 września. Paryski korespondent Timesa zaprzecza, aby istniały jakieś tajne artykuły do umowy gasteinskich. Jak donoszą ostatnią pocztą z Nowego Jorku, reprezentant cesarstwa meksykańskiego w Waszyngtonie chciał prezydentowi złożyć pismo nieurzędowej formy, wyrażające współczucie z powodu zabójstwa Lincoln, tudzież notę z powinszowaniem zwycięstwa Unii. Johnson jednak odmówił przyjęcia tych pism, albowiem rząd Stanów Zjednoczonych nie uznaje cesarstwa meksykańskiego.

Ministerium kanadyjskie ogłasza raport urzędowy o sprawie obrony i donosi, że rząd królewski nie przestanie wzmacniać fortyfikacji Kwebelu, aby stworzyć tam punkt oparcia i zjednoczenia w godzinę niebezpieczeństwa. Zresztą rząd nie widzi potrzeby dzielenia przygotowań do obrony prowincji.

W Londynie zbliża się czas wyboru burmistrza czyli lorda majora, bo okres urzędowania p. Waren Stonhale już upływa. Kandydatem jest alderman Philips.

Od niejakiego czasu silna zaraza wyniszcza było rogate w Anglii. Ma to być księgosusz, który przecież nie jest tak groźnym, jak rozgłaszają dzienniki, nie tyle rozszerza się gwałtownie, ile raczej w miejscach, gdzie gras je, uporczywy jest w trwaniu. Dla tego obawy nie ustały, środki przeciw tej pladze ciągle obmyślają. Jednym z najważniejszych, pisze londyński korespondent do G. W., jest udzielenie Irlandji pozwolenia na zaprowadzenie kwarantanny co do bydła sprowadzonego z jakiegokolwiek, nie wyjmując Anglii. Niektóre dzienniki śmieją się dowodząc, że Irlandja zyskała upragniony z O'Conella „repeal“, to jest oddzielenie od Anglii pod względem parlamentarnym więc prawnym i administracyjnym. Zasadno jednak wiele tutaj zdrowego rozsądku i praktycznego sensu, by ktokolwiek potępiał ministrów za chęć ochronienia tej biednej wyspy od plagi, któraby ją do reszty zrujnowała

mogła. Szczególniej łatwo to przyjęto, bo interes angielskich dzierżawców na tém nie cierpi. Według wykazów statystycznych bowiem w roku z. z Anglii do Irlandji sprowadzono tylko 7000 sztuk bydła, kiedy z tej ostatniej sprowadzono do Anglii czterokrotnie pięćdziesiąt kilka tysięcy sztuk. Powstają tylko przeciw temu teoretycy wolnego handlu, dowodząc, że ponieważ wcale dowiedzionem nie jest, iż księgosusz dostał się z zagranicy, ponieważ już jest w kraju, ponieważ nie ma wcale pewności, że kwarantanny wiele się przyczyniają do ochrony od zarazy, przeto nie należy wydawać rozporządzeń w podobny sposób hamujących handel. O ile teoretycy co do kwarantanny mają słuszość, nie wiem, to tylko pewna, że Irlandja, bardzo jest z swego odosobnienia zadowolona.

Komisja targowa w City jest tego zdania, że księgosusz mógł się wywizać na miejscu skutkiem wpływów atmosferycznych i nie potrzebował być z zagranicy przywożony. Na poparcie cytuje rozmaite fakta i śledztwa, głównie jednak opiera się na tém, że zarazy bydła zdarzały się dawniej, kiedy dowóz nie tylko żywego bydła, ale nawet mięsa z zagranicy jak najściślej był zabronionym. Mało ludzi wszakże podziela to zdanie i gdyby kłaska się wzmożyła, rząd musiałby kwarantannę zaprowadzić, jakkolwiek akt podobny wymaga przedstawienia go parlamentowi; rząd jednak może to zrobić dekretem z powodu nagłości a następnie od izby bil zatwierdzenia otrzymać. Angliacy są niezmierni legaliści, to ich bardzo szlachetna i warta naśladowania strona, ale w razie potrzeby nawet tego tak ważnego przymiotu do pedanterji nie posuwają. Gdyby jednak kwarantannę zaprowadzono, ludność boleśnieby to poczuła. John Bull jest najbardziej mięsożernym narodem; produkcja mięsa zwiększyła się tu wprawdzie, ale nie wystarcza na potrzebę, nietylko z powodu wzrostu ludności, ale z przyczyny powiększenia się liczby fabryk i napływu ludności do miast. Jak tylko robotnicy lepszy mają zarobek, pierwsi o tém wiedzą rzeźnicy, bo konsumpcja mięsa jest tu tak wieka, że w miesiącu czerwcem sprowadzono z stałego ładu 93,171 sztuk bydła rogatego.

Wszystkie kraje Europy na to się składały. W Holandji budują osobnego rodzaju parowce szybko żeglujące, by woli jak najkrócej na morzu były, Holandja bowiem i Hamburg najwięcej ten handel z Londynem prowadzą. Kwarantanna wprawdzie nie przecina dowozu, ale go zmniejsza, utrudnia i kosztą powiększa, mięso więc, które i tak już jest bardzo drogie, zdrożałoby jeszcze bardziej. Już dziś gospodynie czują różnicę. Kwartę mleka bowiem, która kosztowała dotąd 4 pence czyli około 24 gr. pol., teraz się płaci 5 pensów. Dodać muszę, że mleko to w ogóle nie szczególnie, często fabrykowane najrozmaitszymi środkami; mleko wprost od krowy ciepłe, świeżo udojone daleko drożej się płaci. Jeżeli raz jeszcze mięso zdrożeje, to już do dawniej ceny nie wróci; taksy naznaczonej z góry nie znają tutaj, handel jest wprawdzie wolny zupełnie, ale rzeźnicy trzymają się za ręce, znośną się z sobą; są to po największej części ludzie z wielkimi kapitałami nie łatwa więc z niemi konkurencja nowo przybyłym. Pomimo zaś teoryj, że ceny regulują się wedle zaofiarowania i potrzeby, przy takich warunkach i ze względu, że bez mięsa trudno się obejść, rzeźnicy cenę dyktują i każdy płacić ją musi. Postu Anglik nienawidzi a podstawę jego objadu zawsze wołowina stanowi. Nie ma też tutaj w szlachetnych dostatecznej kontroli sanitarniej i wykazano, że teraz nie mało bydła niezdrowego zaraza już dotkniętego na rzeź poszło. Ztąd znowu trwoga, że mięso podobne może być zdrowiu szkodliwem, która przy zjawiającej się w rozmaitych portach morza Śródziemnego cholera, jeszcze bardziej tu oddziaływa.

SERBIA.

Białogród, 30 sierpnia. Piszą ztąd do Narodnich Listów: Książę Michał spędziwszy czas jakiś w domowych wodach naszych w Bukowiku wraca do Białogrodu. Po drodze wszędzie przygląda się ćwiczeniom gwardji narodowej i wojska. Na wielu miejscach wystawiono łuki tryumfalne z stosownymi napisami. Książę nie zaniedbał także odwiedzić pamięci godnego w gestym lesie położonego kościółka Takowo, gdzie przed 50 laty ojciec księcia, Miłosz, stojąc pod rozłożystym dębem ognistym słowem rodaków swych zapalił do wojny przeciwko Turkom. Dąb stoi dotychczas, a podobny ojcu syn w gorących słowach przemówił do przytomnych i wielce ich wzruszył. Następnie udał się do wsi Cznuce, gdzie

wyciągu, wedle mego przekonania, mogłoby wyrwać (u nas wpływ nader zbawienny. Jeśli gdzie, to zapewne między nami, nie ma zbytku samodzielności w pracy, ani też owego hartu duszy, który każe polegać tylko na sobie samym, przewycięzać wszystko li indywidualną wolą i dobijać się najwyższych stanowisk siłą charakteru i niespożytej wytrwałości. Dwa główne w nas środki do wyrobienia sobie jakiegokolwiek podstawy w społeczeństwie są: dostać po ojcu, lub w ziąć z sobą; to też w braku pierwszego, przedewszystkiem natężamy przemysłność naszą, aby drugiego dostąpić, tak dalece, że zenić się stało się u nas niemal za wodem, karierą. Liczyć na siebie tylko i dzielnością własną tworzyć sobie przyszłość, to już ułtimum refugium, którego się chwytamy najniechętniej, wykonywając co do tego potrzeba mięko i nie wytrwale. Oglądać się na innych i dostawać bez trudu, stało się już powszechnym nałogiem, potrzebą. Przyszłość Pafusiu, że prawdę mówię i przynasz także, iż takie usposobienie, jeśli dla kogo i kiedy, to niewątpliwie dla nas i obecnie zgubnym być musi a wręcz przeciwny kierunek umysłu i charakteru byłby istnie ratunkiem i zbawieniem. W przytoczonym dziele wziął sobie autor za cel główny, przytaczając z dziejów świata mnóstwo przykładów tego, co inni zrobili, pokazując: „to co każdy z nas zrobić może ze swój strony, w ciśnieńszych lub obszerniejszych granicach, zrobić dla siebie samego, uwytatniając szczególnież tę okoliczność, że w życiu dobry był i szczęście pojedynczych ludzi są zawsze w stosunku do ich własnych usiłowań.“ Twierdzi dalej słuszenie, że „duch samodzielności indywidualnej jest źródłem wszelkiego moralnego rozwoju w pojedynczych oso-

bach, a objawiając się w wielkiej liczbie ludzi tworzy podstawę prawdziwą siły i czerstwości narodowej;“ że „wszystko co inni robią dla nas, odbiera nam w pewnej mierze potrzebę a przeto i chęć samoistnego działania; wszędzie więc, gdzie pojedynczym człowiekiem nadto się opiekują, lub nadto nim rządzą, sprowadzają go do stanu mniejszego lub większego niedołęstwa.“ — „W istocie, powiada następnie, doświadczenie dziejowe uczy nas, że zasługa i siła państwa zależy wiele mniej od formy jego ustaw, jak od charakteru indywidualów, które je składają;“ „postęp narodowy jest z biorową sumą czynności, dzielności, cnót wszystkich osób, równie jak upadek narodowy jest sumą z biorową podłości, samolubstwa i wad każdego z osobna;“ „... „ztąd wynika, że najwzrostlejszy patriotyzm i najszlachetniejsza filantropia nie tyle polegają na reformowaniu praw i zmienianiu ustaw, ile na dopomaganiu innym, aby się wznieśli i udoskonalili sami za pomocą dobrowolnego i niezawisłego działania własnej swój chęci.“ — „Wolność i niepodległość narodu jest nietylko skutkiem wzrostu politycznego, lecz przedewszystkiem skutkiem wzrostu moralnego, wynikiem dzielności, niezależności i samoistności czynów indywidualnych.“ Zrozumiesz, Pafusiu, z powyższych zdań kilku, które nam pozwalają odgadnąć przyczynę główną wielkości i potęgi anglosaskiego plemienia tak w Europie, jako i w Ameryce, działającego od wieków, więcć niż jakiegokolwiek inne na świecie, w myśl owęj zasady: czyń sam, pomóż sobie sam; zrozumiesz, że dzieło tego rodzaju przedewszystkiem zalecać trzeba ludziom, którzy w stosunkach naciśkach, potrzebach, katastrofach prywatnego życia nie przy-

książę Miłosz przemieszkował i gdzie mnóstwo pamięć nim się znajduje. Obecnie książę Michał jedzie do Smedzkiąd go serbski parowiec „Deligrad“ do Białogrodu. Czy książęna wróci do stolicy, to wielkie pytanie: Dzień kuzkie w tym względzie pomyliły się, podając rozwódków książęcych za fakt dokonany — tu o tém nie pewniemy. Prawda jest, że wielce by się tym krokiem panu rodowi serbskiemu przysłużył, bo wtedy nowa by zakładała dzieła ustalenia dynastji panującej. Niektórzy twierdzą, że książę zamierza adoptować młodego Piotra Karajorgiewicza i to wielce by krajowi pomógł, wszelkie bowiem strata wtenczas same z siebie by upadły; jednakże do tego kroku strony bardzo mało jeszcze zbliżone.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Poznań, 9 września. Wczoraj o godzinie 5 z wieczorem wadził pod przewodnictwem Jks. biskupa Stefanowicza, liczący żałobny, złożony z rodziny, przyjaciół i towarzyszyw broni, Franciszka Radońskiego do bram miasta, zktąd je powoził w Sredzkie do dóbr zmarłego, aby je w rodzinnych złożył. Zgasty Franciszek był członkiem tej znacznej wielkopolskiej, która krajowi wielu prawych i gotowych do ofiar dała obywateli, powiadając, że dziewięciu braci Radońskich walczyło w szeregach polskich, a z tych nieostatnim być musiał śp. Franciszek w ciągu kampanji, którą odbywał, jako żołnierz 2 pułku, dosłużył się stopnia porucznika a w potyczce pod Kozłowąz złoty krzyż za waleczność otrzymał. Powróciwszy po smutnym czeniu wojny na zagon ojczysty, tę niemalą, śród naszych stosunków, położył zmarły zasługę, że nie strwoił majątku, i dobrym rzędem sownie go przymnożył. Tknęty paraliżem i zion do Poznania do bazaru, po kilkunowej chorobie w wieku zakończył żywot doczesny.

Jakieśmy przewidywali, zakaz nieprzyjmowania do gimnazjum s. Maryi Magdaleny został przez cyonalne kolegium szkolne zniesionym, z tém jednakże zastrzeżeniem, iż liczba uczniów każdej klasy niema 50 przechodzić. Istnieją dwie seksty, dwie kwinty, dwie kwarty, dwie niższe i wyższe a od s. Michała, jak słyszemy, mają być także sekundy oraz na dwie niższe i dwie wyższe, tak iżby gimnazjum włącznie niższą i wyższą oraz septymą liczyło klas 17 czyli tworzyło powiemy, dwa osobne gimnazja. Nieulega wątpliwości, że tak pełnienie utrudza zarząd i sprawa wiele mozołu dyrektorowi, czone jest z wielką niekorzyścią dla młodzieży; ztemu teno tylko zaradzić utworzenie trzeciego gimnazjum w Poznaniu.

W. Z Inowrocławia, 4 września. Dnia 11 sierpnia o godzinie zgasł w sile wieku, bo dopiero 41 lat licząc śp. Emil dr medycyny po krótkiej chorobie. Tenże ukończywszy studyskie w Berlinie, uważał swe wiadomości jeszcze za niedostateczne więc rozszerzył i ugruntował nowemi doświadczeniami w Wiednia i Pragi czeskiej. Powróciwszy do kraju osiadł najprziesiednim Gniewkowie, a po krótkim czasie w naszym mieście, tce miał sposobność okazania swoich zdolności i zjednął w wszechną wziętość. Znał dobrze śp. Niché trudne obowiązki i wypełniał je z całym poświęceniem, jakże to często ledwo w progi domowe aby wytchnąć kilka chwil na łonie rodziny już nań wózek mający go powieść do łoża złożonego chorobą. Zawsze gotowy do niesienia pomocy cierpiącym, dla ubogich wym był opiekunem, lecząc ich bezpłatnie. Niemniej gorliw w wypełnianiu obowiązków publicznych. Jako członek zgromadzenia reprezentantów miasta, a potem jako członek rady szkolnej wielką czynność. Te zasługi Nichego uznali jednogodnie tanci na pierwszym posiedzeniu po jego skonie, oświadczając, w nim bardzo światłego członka, a chociaż się z jego zdan zawsze zgadzali, to je zawsze jako bezinteresowne szanowali. Wszelkym cieszył się szacunkiem pokazało się w dniu, zwłoki jego odprowadzono na wieczny spoczynek. Albowiem liczne obywatelstwo tak z miasta jako też z całego powiatu w wszystkich narodowości podążyło, aby swemu kochanemu oddać ostatnią przysługę i zanieść go na własnych barkach na spoczynek.

Wiadomości literackie.

— **Ziemianina nr. 36** wyszedł z druku i zawiera: wiejskie. — Węzły społeczne. Józef Supiński. — O pokarmnym, przyczynach na wzrost rośliny wpływających i wypłoni przez uprawę. (Dokończenie.) Juliusz Au. — Korzyści dla słu rolniczego, wynikające z płodozmian, bez względu na dzony rozwój i warunki życia roślinnego. Towarzystwa Walne zebranie Towarzystwa rolniczego powiatów wrzesieńskiego i gnieźnieńskiego dnia 13 września rb. Rozmaito goroczne ceny pszenicy w Europie i półn Ameryce. — Szkoła w Węgrzech.

Przybył do Poznania dnia 9 września.

BAZAR. Właśc. dóbr Malczewski z Swinar, Niemojewski dzielca, hr. Miączyńska i panna Zajaczk z Król. Polak Mielzyński z Pawłowic, hr. Kwiecki z Oporowa, Koczorowski Potworowski z Czarnuszek, Kierska z Podstolic, śpiewac alfi i Walfarth z Węgier.
HOTEL DU NORD. Właśc. dóbr Poniński z Komornik, Sołtys z Sońnicy, Wolniewicz z Dębicza, Budziszewski z Czachrowa.
HOTEL PARYSKI. Właśc. dóbr Skoraszewski z Wysoki, W z Unii.

wykli mówić: zrobię sam, osiągnę, bo chcę! leczy rych pierwszą w takim razie jest myślą: pójdę do Jana, on mi pomoże, — lub do panna Franciszki, ona mi dać musi! Teoria i rozumowanie w tej książce rzeczczą podrzędną; Angliacy są ludzie praktyczni, to też jak wspominałem, wykazuje prawdę i zbawienność twierdzenia swego przytaczając tysiące przykładów z biografii ludzi rzy w najrozmaitszych zawodach, w wojsku, polityce, sztuce, naukach, przemysle handlu i t. d. li tylko przez dzielność i charakter i woli, samoistną pracę i wytrwałość, nie oglądając na innych i nie wyciągając ręki, doszli do doskonałości lub znakomitych stanowisk. — Ale na tém dosyć Pafusiu i tak pewien jestem, że panna Marynia zawoła: o il m'em bête avecsa morale! Kończąc więc kazanie najpokorniejszą prośbą do szanownych towarzyszów i do mo cników w merzbachowskiej efficy, żeby mi dzisiejsze tak nie zmasakrowali jak przeszły, pomni na owo powiedzenie: littera docet, littera nocet.

Na Zawadach, 7 września.

Wojtu

HOTEL EUROPEJSKI. Właśc. dóbr Rutkowski z Zawic, Villeroi i Attaché de Rivalo z Berlina, kupiec Kaiser...

Wiadomości handlowe.

Wzrost cen pszenicy w Poznaniu dnia 9 września. Ceny pszenicy, żyta, owsa, jęczmienia, rzepaku...

Wrocław, 8 września. Natargu: piękna śred. pośled. Pszenica biała, żyta, żyto, jęczmień, owses, Groch...

wrześ. 54 tal. żąd. Jęczmień: na wrześ. 35 tal. żąd. Owies: na wrześ. i wrześ-paź. 34 żąd. kw-maj 35 tal. pl. Rzep: na wrześ. 125 tal. żąd. Olej rzepiowy...

Nadesłano.

Jeżeliby który z pp. księgarzy lub nakładców prywatnych życzył sobie przekładu jakiego bądź dzieła niemieckiego, francuskiego, włoskiego lub hiszpańskiego...

Korespondencja Redakcyi.

Korespondentowi z Gniezna: List nadszedł za późno, dlatego zamieścimy dopiero w wtorkowym numerze.

Nekrolog.

6 bm. zakończył życie w Poznaniu, 65-letni pan Stanisław Stanów powiatu średzkiego radzca ziemiański Glaeser. [4402].

Panów kupców i producentów upraszam niniejszem o oświadczenie na piśmie franco, jaki rabat udzielili zamyślają przy zawarciu kontraktów z Towarzystwem konsumcyjnym...

W kamienicy na Grobli Nr. 25 jest piękne pańskie pomieszczenie od 1 października rb. do wydzierżawienia. Władza 9 są 2 pokoje z kuchnią do wynajęcia.

Pana Władysława Zamczewskiego proszę, by się zemną widział. Pleszew, 1 września 1865. Broekere, rzecznik.

Przyjmuję gimnazystów na stancya Brodzka, ul. Jezuitcka, w starej gimnazji. Grunta proboszczowskie w Opalenicy, 241 morg z łąkami...

Obwieszczenie. Wzrost cen pszenicy w Poznaniu dnia 10 września. Ceny pszenicy, żyta, owsa, jęczmienia, rzepaku...

Gorzelań, z dobrem świadectwem, Polak, niezonaty, posiadający także język niemiecki, objąć gotów każdego czasu miejsce rządzczy. Blizsza wiadomość udzieli kupiec p Józef Waacke...

Kupno dóbr. Poszukuje się natychmiastowego kupna majątku ziemskiego, ile być może, położonej w pobliżu Poznania, z glebą przynajmniej dobrą żytnią.

Mamki rekomend. Kareska na Rynku 80. Księgarnia M. Jagielskiego w Poznaniu przy Wrocławskiej ulicy Nro. 30, przyjmuje prenumeratę na żurnale miod: Bazar Modenzeitung 1 kwart. 25 sgr.

Krzyże nagrobkowe, madonny i wizerunki świętych Pańskich jaknajtaniej u H. Kluga, ul. Fryderykowska 33.

Podziękowanie. Żona będąc chorą na romatyzm, cierpiała w rękach i w nogach tak lat tak, iż w końcu została tak ciężka, iż dostała ręce i nogi bez władzy...

Zdatnego subiekta, wydoskonalonego w handlu win i korzeni, wskaze handel cygar i tytoniów Eontowicza w Poznaniu, ul. Wilhelmowska No. 10. [4393].

Aukcyja mebli itd. W poniedziałek, d. 11 b. m., rano od godziny 9 sprzedać będą z powodu przeniesienia się przy Grobli pod No. 7 dr. g. licytacji publicznej: ruchomości pańskie, mianowicie zaś meble mahoniowe i brzozone...

Manheimer, król. kom. aukcyjny. Doniesienie lekarskie. Tak pacjentom swoim, jak niemniej innym chorym okolicy tamtejszej, cierpiącym na choroby płucowe, gardłowe i brzuszne...

Madonny i Święci, od 18 cali do 6 stóp wysokości, Kamienne chrzcielnice, krucyfiksy, Swieczniki na ołtarze, Krzyże nagrobkowe w wielkim doborze u H. Kluga, w Poznaniu, ulica Fryderykowska No. 33.

Obwieszczenie. Wzrost cen pszenicy w Poznaniu dnia 11 września. Ceny pszenicy, żyta, owsa, jęczmienia, rzepaku...

W moim składzie towarów kolonialnych, win, przysmaków i towarów włoskich znajdzie młodzieniec, syn uczciwych rodziców, posiadający oba języki krajowe, natychmiastowe zajęcie jako uczeń. A. Cichowicz, ul. Berlińska 13, naprz. dyr. policyi.

Manheimer, król. kom. aukcyjny. Doniesienie lekarskie. Tak pacjentom swoim, jak niemniej innym chorym okolicy tamtejszej, cierpiącym na choroby płucowe, gardłowe i brzuszne...

Zmiana lokalu handlowego. Nasz skład strojów i przedmiotów modnych znajduje się obecnie przy ul. Wilhelmowskiej Nr. 9, w piętrowym domu pana Jakóba Appa, naprzeciw hotelu Mylius'a i polecamy najnowsze paryskie stroje damskie. Siostry Herrmann.

K. Liszkowski donosi swym szanownym odbiorcom iż handel jego zaopatrzony w najświeższe nowości tak w okryciach jesiennych i zimowych jako i we wszelkich wyrobach wełnianych i jedwabnych na suknie damskie. [4365].

Obwieszczenie. Wzrost cen pszenicy w Poznaniu dnia 12 września. Ceny pszenicy, żyta, owsa, jęczmienia, rzepaku...

Przy ulicy Szerokiej Nr. 12 jest od 1 października rb. mieszkanie na parterze do wynajęcia. [4314].

Józef Jolowicz, Rynek 74. Swoją francuską i angielską wypożyczalnią książek, uzupełnianą ciągle najnowszymi wyborami dziełami literatury, poleca ku łaskawemu użyciu.

Frankfurtskie towarzystwo zabezpieczenia. Stały kapitał zakładowy Tal. 4,571,428. Ogólny kapitał rezerwowy na d. 31 Grudnia 1864. „ 345,242.

Frankfurtskie towarzystwo zabezpieczenia. Stały kapitał zakładowy Tal. 4,571,428. Ogólny kapitał rezerwowy na d. 31 Grudnia 1864. „ 345,242.

Obwieszczenie. Wzrost cen pszenicy w Poznaniu dnia 13 września. Ceny pszenicy, żyta, owsa, jęczmienia, rzepaku...

Na św. Marcynie No. 60 pomieszczenie na 1 piętrze, trzy pokoje, kuchnia itd. jest od 1 p. m. za 200 tal. do wynajęcia. [4364].

Frankfurtskie towarzystwo zabezpieczenia. Stały kapitał zakładowy Tal. 4,571,428. Ogólny kapitał rezerwowy na d. 31 Grudnia 1864. „ 345,242.

Frankfurtskie towarzystwo zabezpieczenia. Stały kapitał zakładowy Tal. 4,571,428. Ogólny kapitał rezerwowy na d. 31 Grudnia 1864. „ 345,242.

Frankfurtskie towarzystwo zabezpieczenia. Stały kapitał zakładowy Tal. 4,571,428. Ogólny kapitał rezerwowy na d. 31 Grudnia 1864. „ 345,242.

Obwieszczenie. Wzrost cen pszenicy w Poznaniu dnia 14 września. Ceny pszenicy, żyta, owsa, jęczmienia, rzepaku...

Ku wydzierżawieniu najwięcej d. jącemu parceli przeznaczonych na cel rzeczony przez Dom Główny, wyznaczono także termin na dzień 12 bm. po południu o godzinie 2. [4287].

Frankfurtskie towarzystwo zabezpieczenia. Stały kapitał zakładowy Tal. 4,571,428. Ogólny kapitał rezerwowy na d. 31 Grudnia 1864. „ 345,242.

Frankfurtskie towarzystwo zabezpieczenia. Stały kapitał zakładowy Tal. 4,571,428. Ogólny kapitał rezerwowy na d. 31 Grudnia 1864. „ 345,242.

Frankfurtskie towarzystwo zabezpieczenia. Stały kapitał zakładowy Tal. 4,571,428. Ogólny kapitał rezerwowy na d. 31 Grudnia 1864. „ 345,242.

Techniczne biuro poznanskich wodociągów znajduje się przy ulicy Półwiejskiej pod Nrm. 2, na II piętrze.
Poznań w wrześniu 1865
Z polecenia król. wyższego radcy budowniczego p. Moore
Rahles, inżynier.

Obrazy stereoskopowe.
Grupy czarne II tuzin po 12 sgr.
" barwione " " 1 tal.,
" " " " " 2 " i
krajobrazy po 10 20 sgr. za tuzin
poleca **Jozef Jolowicz**,
(4338). Rynek 74.

Wszelkie wyroby z wlny leśnej przecin pedogrze i romatyzmom. H. Schmidta w Remda, poleca skład główny (4400).
S. Tucholskiego.

Atrament do znaczenia białiny z maszynką lub też bez.
Notesy tak zwane Metallic z papierem chemicznie preparowanym, pismo na tymże nie do wytarcia.
Gumme dla rysowników.
Sockety, metalowe albumy do fotografii.
Rzemienie do ostrzenia brzytwy. Powyższe artykuły otrzymał wprost z Lądynu i poleca po cenach umiarkowanych ale stałych **Handel materyalów piśmiennych i rysunkowych** **E. Morgenstern**,
(4410) ul. Wilhelmowska 8.

Od 1 września r. b. przyjmują się w młynie parowym w Zakrzewie pod Kłockiem, większe i mniejsze ilości zboża rozmaitego do zmielenia. Bliższych szczegółów co do cen na mielnicę i wymijania zboża na mąkę można zobaczyć w cenniku wywieszonym w młynie. Tak samo przyjmują się w olejni parowej także wszelkie olejne nasiona do wybijania, za co się oddają kuchy. (4294)

Laskawym swym odbiorcom i szanownej publiczności uprzejmie doniesienie, że z dniem 6 września r. b. **całkiem** przenoszę piekarnię swoją z ul. Butelskiej nr. 18, do swego nowego domu położonego przy ul. Wronieckiej pod nr. 10.
Upraszając, aby owo wielkie zaufanie, jakim się dotąd cieszyłem, na przyszłość także okazać mi raczono, zapewniam, że każdego czasu godnie mu odpowiem.
(4312) **G. Schulz.**

Miechy z szwami i bez szwów poleca najtaniej **F. W. Mewes**,
(4406). na Rynku 67.

Guttentag i Sp., jubilerowie w Wrocławiu (3719) Riemerzeile 9, kupują dla Paryża i Londynu brylanty, dyamenty, perły i starożytnie kosztowności, za co płacą najwyższe ceny.

Nowatorye jako:
Płaszczki jesienne i zimowe, Materye na suknie, Jupony itd.
poleca od najtańszego do najpiękniejszego gatunku w najobfitszym doborze (4376)
Poznań. **Robert Schmidt**,
Rynek No. 63. dawniej **Antoni Schmidt.**

Nowo założony i bogaty skład swój **Mebli, luster i wyrobów wyściełanych** polecam niniejszem pod poręczeniem najściślejszej rzetelności i cen najbardziej umiarkowanych. Nadto dostarczam **pianinów i fortepianów** z fabryk najslawniejszych po cenach fabrycznych.
J. Licht i Spółka,
w Inowrocławiu,
3 ulica Fryderykowska 3.
[4344]

Szanownej Publiczności uprzejmie donosimy niniejszem, iż **piersze przesytki jesiennych i zimowych materyi na ubiory męskie** nadeszły w wielkim doborze, które polecając laskawemu uwzględnieniu, nadmieniamy, iż poruczone nam obstalunki punktualnie i akuratnie wykonywane będą, niemniej ceny średnie i nader umiarkowane, tak, iż wszelkiej konkurencyi wyrównywać jesteśmy w stanie.
Poznań, we wrześniu 1865.
Laskowski i Felerowicz,
(dawniej J. Salkowski),
ulica Jezuitska Nro. 9.
(4290)

Dnia 11 września otwieram tutaj w mieście ulica Wroniecka Nro. 24, (w domu p. piwowara Stęszewskiego), **Handel droguów, farb i towarów wszelkich aptekarskich,** jakoteż **artykułów z farmacyi eleganckiej i kosmetycznej.** Długoletnie doświadczenie pozwala mi wszelkie wymagania dokładnie i punktualnie wykonać. Doosząc o tem szanownym obywatelom ziemskim i szanownej publiczności, proszę o uwzględnienie.
(4401) **L. Kremiski.**

Cebulki kwiatowe. **Hyacenty, Tulipany, Crocus** itd. stósownie w doniczki jak i do ogrodów, mam do polowy października na składzie i upraszam o jaknajwcześniejsze zamówienia. Osoby dotąd mi nieznane upraszam, aby przy swych zamówieniach odczołną ilość pieniężną dołączyć i opakowanie stósownie wynagrodzić zechciały.
Albert Krause,
(4311) ogrodnik artystyczny i handlowy w Poznaniu, ul. Świętowojcieńska Nr. 38/40.

Tekturę smołowcowaną ogniotrwałą udowodnionej trwałości z 10 już lat istniejącej mej fabryki, oraz **smole z węgla angielskich i asfalt** polecam i podejmuję całkowite pokrycia dachów według najlepszej metody.
Poznań. (4216) **A. Krzyżanowski.**

Skrofuly, choroby skórno i syfiliczne leczy gruntownie **Dr. Holzmann**,
(4042) Wielkie Garbary No. 16.
Dentysta H. Vogel z Berlina będzie we wtorek, 12 bm. niezawodnie w Poznaniu, poczem doniesie o wszelkich innych szczegółach. (4381)

Suchoty płuc leczy się w sposób odpowiedni naturze, bez wszelkich wewnętrznych lekarstw. Adres: **W 25, poste restante Heidelberg** w Wielk. Ks. Badańskim. (Franco za franco.) (4338).

Kąpiele w Landek w Szląsku. Dnia 6 września 1865. Wszystkim dożywającym gościom, którzy sobie życzą w czasie ciepłej i pogodnej pory ter. znieść zwiędzać kąpiele w Landek i mieszkać pod Burgrafem lub w Hotelu polskim, ofiaruję umebłowane pokoje z dwoma łózkami z zupełną pościelą tygodniowo za 1, 2 i 3 tal., dają nadto 2, 3 czyste ręczniki na tydzień, świeże po włoki na peściel, niezadając za to wszystko żadnego osobnego wynagrodzenia. Moja posiadłość znajduje się w pięknym wielkim ogrodzie naprzeciw kursalu, pomiędzy dwiema łąkami. (4383)
E. Hübner pod Burgrafem w kąpielach szląskich w Landek.

Do farbieni, drukowni i pralni **W. Spindlera** w Berlinie, przyjmuje przedmioty **Izydor Busch**,
(4405) plac Sapieżyński No. 1.

Pralnia **A. M. Wintera**, krawca męskiego, przy Alei 26, naprz. poczty, poleca się do **oczyszczenia garderoby męskiej i damskiej z plam wszelkiego rodzaju.** Farbuje, fasonuje i modernizuje. (4407).

W czwartek, dnia 14 bm. o godzinie 10 z rana, odbędzie się w biurze dominielnem w Prowencie pod Kórnikami, **licytacya na 148 sążni drzewa sosnowego szepcowego,** mającego się sprzedać (w partjach) z obrębu Drapałka II (102 sążnie) i Czmoń II (46 sążni) o czem zawiadomia (4403) **Zarząd lesny w ajetności Kórnickiej.** Sześć stóp wysoka kwitnąca **merta** jest do sprzedania na ewangelickim cmentarzu, przy ulicy Półwiejskiej No. 32a. (4359)

W Żernikach pod Kurnikiem jest do sprzedania żyto do siewu: **Krzyca Correns** i żyto podwójne hiszpańskie z siewu oryginalnego przeszłorocznego, szefel po 10 sgr. nad najwyższą cenę targową poznańską. Prosimy o rychłe zamówienie. (3819)

W Szoldrach pod Czempinim jest do nabycia do siewu: **Pszemica biała angielska,** " " **sandomierska,** " " **bladło-żółta brunswicka,** po 15 sgr., **Żyto proboszczowskie z oryginalnego siewu,** po 10 sgr. nad najwyższą cenę targową poznańską za szefel. Prosi się o rychłe zamówienie. (3997)

Piękną pszenicę i żyto do siewu ma na sprzedaż (4391) **Dom, Żerniki pod Wrześnią.**

Na ból zębów Ku natyohłastowemu użyciu jego jest **F. Schotta** nowo wynaleziony **„Extract Radix“** jako środek wniejszy polecenia godnym Nabyć go można u **J. Bendiana** Rynek 86. (2025)

Stearyny w znacznym wyborze z renomowanymi bryk, paczkę po 5, 6 i 7 sgr., a funt po 9 i 10 sgr. poleca (4413) **J. N. Leitgeb**

Pierwszą przesytkę wdziwej rzepki telto w odebrali **W. F. Meyer** i plac Wilhelmowski No.

Wiekie słodkie **węgierskie winogro** jakości li wyborowej poleca (4378) **Izydor Appel**, odebrał

Sledzie opiekane odebrał **J. N. Leitgeb**

Świeżego tłustego sosia wędzonego, gorza spilkowane węgorza zwijane odebrał **A. Cichowiec** (4397). ul. Berlińska 13, naprz. dyk.

Olej skalny (Petroleum) najprzedniejszy, w butelkach i 1/4, kwartowych i w beczkach 250 funt. zawierających, poleca **J. N. Leitgeb**

Pensylwańskie Petroleum niesfałszowane **kwarta po 8 sgr.** poleca **Adolf Asch** pod poręczeniem prawdziwego **Adolf Asch**, ul. Zamkowa 5, opodal Ry.

Wielka aukcyja krów dojnych Z polecenia panów **Aschgelis i De w Esensham** w W. Ks. Oldenburgu sprzedawac będą drogą licytacji gotówką najwiecej dajacemu, we **12 września** r. b. przed południem dzialny 10, w hotelu **Gallsoha**, (w tym lwem) na placu **Tauenzienaw** **wielki transport najpiękniejszych i już na obiedach krów oldenburskich, jałowic i bycz** jakości wyborowej. **Guido Sau** komisarz aukcyjny (4282)

Kellera teatr latowy W niedzielę, dnia 10, drugiego nie pana **Leona Borkowskiego**, śpiewa 2 sztuki polskie i 1 niemiecką

KURS GIELDY W BERLINIE. dnia 8 września.				KURS GIELDY W WROCLAWIU. dnia 8 września.			
	%	szadano	plac.		%	szadano	plac.
Papery pruskie.				Papery i pieniądze.			
Pozycz. dobrow.	4 1/2	100 1/2		Dukaty			
— rząd. 1850.	5	104 1/2		Frydrychsory			
— 50, 52 konw.	4	96 3/4		Ludory	110 3/4		
— 54, 55, 57.	4 1/2	100 1/2		— obl. z pr. pierw.	94 3/4		
— 1856.	4 1/2	100 1/2		— Lit. D.	94 1/2		
— prem. 1855.	3 1/2	129 1/2		— Lit. E.	82 1/2		
Oblię dług. skarb.	3 1/2	89 5/8		— Lit. F.	100 3/4		
— Marchijs.	3 1/2	88		— II. Em.	4 1/2		
Listy zast. March.	3 1/2	84 1/2		— III. Em.	4 1/2		
— Prus Wsch.	3 1/2	90 3/4		— konwen.	95 1/2		
— Pomor.	3 1/2	84 1/4		— III. ser.	94		
— W. Ks. Pozn.	4	95 1/8		— IV. ser.	100 1/4		
— (nowe)	3 1/2	—		Görn.-Szl. Litt. A.	—		
— (nowe)	4	94 1/8		— Litt. B.	3 1/2		
— Szląskie.	3 1/2	89		— Litt. C.	4		
— Saskie.	4	—		Berl.-Szczecin.	4 1/2		
— Prus Zach.	3 1/2	81 5/8		— Obl. skar.	4		
— reut. March.	4	96		— Obl. cząstk. 500 zł.	4		
— Pomor.	4	95 1/8		— Austr. pożycz. nar.	5		
— W. Ks. Pozn.	4	94		— Minerwy akcyje.	4		
— Pr. Ws. i Zach.	4	95 1/4		— Szląski bank.	4		
— Nadreńskie.	4	97 3/4		— tow. assek. og.	4		
— Saskie.	4	97 3/8		—	—		
— Szląskie.	4	97 3/8		—	—		
Papery zagranicz.				—	—		
Austr. metal.	5	63		—	—		